

Møde med lederforeninger m.v. om drøftelse af bibliotek.dk og DanBib udviklingsplan 2012:

Torsdag den 15. december 2011 kl. kl. 10-14

Tilstede

Bente Nielsen, for Bibliotekschefforeningen

Eli Greve, for Danmarks Forskningsbiblioteksforening

Hellen Niegaard, for Danmarks Biblioteksforening

Niels Jensenius, for Lederforum for Special- og Forskningsbiblioteker

Thomas Angermann, for Centralbibliotekarerne

Kirsten Larsen, DBC

Nanna Agergaard, DBC

Heddi Mortensen, DBC

Bo Öhrström, Styrelsen for Bibliotek og Medier

Leif Andresen, Styrelsen for Bibliotek og Medier

Ulla Kvist, Styrelsen for Bibliotek og Medier (sekretær)

Afbud:

Steen Aamand Olesen, Centre for Undervisningsmidler

Aase Lindahl, for Forskningsbiblioteksbibliotekernes Chefkollegium

1. **Velkomst**

Leif Andresen bød velkommen og efter en præsentationsrunde af deltagerne redegjorde Leif Andresen og Bo Öhrström for nye organisationsændringer i Styrelsen for bibliotek og medier. Fra 1. januar 2012 fusionerer styrelsen med de to øvrige kulturministerielle styrelser og får navnet Kulturstyrelsen. Denne styrelse vil bestå af 5 centre, og Afdelingen for Biblioteker vil blive delt i Center for Bibliotek og Medier og Center for Digitalisering og IT. Leif Andresen vil stadig være den ansvarlige i forhold til bibliotek.dk.

2. **Generelt om bibliotek.dk udviklingsplan**

Leif Andresen gav en kort status for bibliotek.dk's udviklingsplan og sammenhængen med Danskernes Digitalt Bibliotek samt udviklingen af dette. På nuværende tidspunkt er der ikke truffet endelig beslutning om udviklingen ej heller om finansieringen af DDB. Derfor håndteres udviklingsplanen for bibliotek.dk

2012 indtil videre uafhængigt af processen omkring DDB.

2/3 af ressourcerne i 2012 skal bruges på migration af bibliotek.dk til brøndteknologien. Leif Andresen redegjorde derefter kort for processen omkring udviklingsplanen, fra indsamling af ønsker fra biblioteksfagligt udvalg til udsendelsen af høringsoplægget. Processen er den samme som sidste år og kan ses beskrevet i detaljer i referatet fra sidste år (kan ses på vores hjemmeside: http://www.bibliotekogmedier.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/bibliotek/nationale_ordninger/bibliotekdk/Udvikling_af_bibliotek.dk/referat_161210_ver0601l.pdf)

Besvarelsen af høringsvarene vil kun foreligge i form af referatet fra dette møde. Der vil således ikke blive givet anden tilbagemelding til høringsvar giverne. Kirsten Larsen understregede, at DBC under alle omstændigheder ville have foreslået en migration af bibliotek.dk til brøndteknologi, selvom der ikke var blevet planlagt et DDB. En overgang til service orienteret arkitektur og Open-Source vil ske under alle omstændigheder.

3. **bibliotek.dk udviklingsplan for 2012**

Iflg. Leif Andresen var der indkommet 9 høringsvar i år, lidt færre end sidste år. En stribe organisationer og både store og mindre biblioteker havde afgivet et høringsvar og Leif Andresen kunne konstatere, at der var opbakning fra alle sektorerne til, at størstedelen af udviklingspuljen anvendes til den foreslåede migration.

Leif Andresen havde i år valgt ikke at gennemgå høringsvarene efter tema, men gav i stedet kommentarer, der hvor spørgsmål var stillet i høringsvarene. Til Bibliotekschefforeningens afsluttende bemærkning i høringsvaret kunne Leif Andresen kvittere med at understrege, at udviklingen af bibliotek.dk ikke sættes på standby, på trods af igangsætningen af en dyr migrationsproces.

Danmarks Biblioteksforening stillede i høringsvaret spørgsmål om der arbejdes med en plan B, hvis DDB ikke bliver til noget. Hertil svarede Leif Andresen, at en plan B ikke var nødvendig, migreringen ville ske under alle omstændigheder. Hovedfokus vil være på indkøb af licenser og den koordinerede formidling som ligger i bibliotek.dk. Hellen Niegaard understregede, at denne overgang til brøndteknologien ikke måtte give en ringere funktionalitet end den nuværende og ønskede klarhed over, hvilke funktionaliteter der ikke videreføres. Kirsten Larsen svarede, at udviklingen af bibliotek.dk er sket gennem 11 år nu, og at der er elementer, der f.eks. er udviklet i 2005, hvor det kunne være ønskeligt at få testet, om de overhovedet er i brug i dag. Det vil være relativt få elementer, der ikke flyttes over – og kun hvis de kun bruges sporadisk – , men det er klart en vurdering af, hvad der er brug for i dag. Der vil blive kørt dobbeltdrift i ½ år, og nogle elementer, der nu er i det gamle system, vil kun blive udviklet til det nye system, hvis der er efterspørgsel. Men Kirsten Larsen var enig i, at det måske skulle have fremgået mere eksplicit, at det er denne proces der afgør om noget udfases.

Eli Greve ville vide, om det er muligt at trække oplysninger ud om, hvor mange materialer, der er tagging på.

Kirsten Larsen forklarede, at det er muligt at trække de ønskede oplysninger ud. Det var dog meget beskedent, hvor mange kommentarer der var. Den må-
de tagging var implementeret på i den nuværende version havde ikke givet
brugerne meget plads til at gøre noget mere spændende, og der er nyt tiltag på
vej, som når de sættes i drift, vil vise om tagging i bibliotek.dk kan blive en
succes.

Leif Andresen kunne supplere med, at 129 brugere i 3. kvartal 2011 havde ra-
tet og 32 unikke brugere havde skrevet en omtale, hvilket ikke er overvælden-
de tal. Bente Nielsen mente klart, at når en sådan service tilbydes, må den og-
så have et formål, det er som regel først, når der opstår en form for fællesskab,
at der kommer gevinst ud af det.

På baggrund af kommentarer fra både Danmarks Biblioteksforening og Det
kongelige Bibliotek om mobil udviklingen gav Kirsten Larsen en kort status over
området. Hidtil havde den nuværende mobil-løsning været udviklet og hostet
eksternt, hvilket især skyldtes prisbillighed. Løsningen er hjemtaget til DBC fra
årsskiftet fordi brugen af bibliotek.dk fra mobile løsninger klart vil vokse i den
kommende tid. Men udviklingen af Apps må afvente ibrugtagningen af den nye
platform. Hvad der skal ligge i web-versionen og Apps kan nå at ændre sig me-
get på et 1/2 år.

Kirsten Larsen mente, at det formentlig vil ende med både apps og mobilweb-
version da apps har andre styrker end en webversion. Kirsten Larsen ville gerne
have input til, hvilke funktioner der ønskes i Apps og ville i løbet af foråret via
indlæg på bloggen efterlyse input til ny udvikling.

Leif Andresen støttede ideen om at benytte indlæg på bloggen – både den for
de professionelle og den for slutbrugerne – for at sikre gennemsigtighed i for-
hold til udviklingen af Apps.

Niels Jensenius påpegede, at det kræver meget at vedligeholde så mange for-
skellige systemer og én grænseflade til det hele burde overvejes.

Eli Greve var enig med Niels Jensenius og mente, at det ikke var nødvendigt
med Apps til alt, det var snarere et spørgsmål om udvikling af én brugergræn-
seflade, som ville kunne anvendes på mange forskellige systemer.

Leif Andresen konkluderede, at det blev aftalt, at der lægges oplæg på prof-
bloggen, når konkret udvikling på området er klar.

I Det Kongelige Biblioteks hørings svar efterlyses en mere forståelig angivelse af
brugerrettigheder til materialer, og Leif Andresen svarede, at et forum for ret-
tigheder netop er blevet etableret. Samtidig vil der kort efter nytår udkomme
en ny udgave af notatet om rettigheder fra maj 2011. Udvalget er bredt sam-
mensat og har meget fokus på en samlet håndtering og løsning af problemet
med brugerrettigheder. Det Kongelige Bibliotek påpegede endvidere, at ethvert
tiltag, der vedrører National Single Sign On, hilses velkomme. Leif Andresen
orienterede derefter om, at der er aftalt et møde med UNIC i næste uge med
henblik på en generel løsning for et børne-login, en løsning fælles med folke-
skolen.

Niels Jensenius påpegede, at problemet med at håndtere med elektronisk ma-
teriale med begrænset adgang bliver større og større.

Leif Andresen forklarede, at der var stor fokus på dette område. Biblioteksfagligt udvalg havde behandlet området flere gange med henblik på at skabe sammenhængende løsninger, som vil kunne håndtere de mange differentierede bruger rettigheder og samtidig få udarbejdet en infrastruktur til rettigheds-håndtering.

Under pkt. A: migration til brønd Emneoversigt påpegede Det Kongelige Bibliotek, at det ikke er muligt at lave emneafgræsninger på tværs af biblioteker, samt at projektet klart er for dyrt og ambitiøst. Leif Andresen henledte opmærksomheden på, at den samme diskussion havde været oppe på det tilsvarende møde i december 2003, hvor Danmarks Forskningsbiblioteksforening havde udtrykt de samme forbehold overfor en samlet brugergrænseflade dækkende for alle sektorer. Som følge af det, blev projektet ændret og udformet som et kompromis. Et uddybende notat blev foråret derefter sendt ud til høring, hvor efter forskningsbibliotekerne i et svar gav en accept af udspillet. (Se DF-Revy 2004:5, s.20)

Funktion vil fortsat bygge ovenpå danske emneord, og giver derfor ikke en udtømmende søgning og kan ej heller håndtere Dewey eller andre klassifikations-systemer – kun emneord og dk5. Kirsten Larsen supplerede med, at emnesiden var tænkt som mulighed for at tilgodese behov, som ikke tilgodeses på de almindelige søgesider. Ideen er ikke at omfatte alle poster, men at give inspiration til søgninger samt hjælpe de brugere som har svært ved at formulere en søgning. Bibliotekernes personale er også interesseret i funktionen, der derfor også anvendes i NetPunkt. Opdateringen er samfinansieret med DanBib.

Derefter udspandt der sig en diskussion om facetsøgning og Kirsten Larsen kunne forklare, at teknologien til facetsøgning fås helt gratis via migrationen til brøndteknologien, men at det klart skal defineres, hvilke facetter, der vises. Det Kongelige Bibliotek fandt det ikke hensigtsmæssigt, at dokumentlevering så entydigt satser på en Serials Solution løsning. Leif Andresen forklarede, at projektet bygger ovenpå et DEFF-projekt, hvor hovedtanken i projektet har været, at det skulle ende som et bibliotek.dk projekt.

Projektet er tænkt som en afprøvning af en løsning, som ikke nødvendigvis er Serials Solutions specifik. Statsbiblioteket har således modtaget tilskud fra DEFF til et projekt, der afprøver fjernlåns muligheder i licensaftalerne. Projektet vil blive sat i drift fra marts 2012.

Hellen Niegaard mente, at dette projekt virkede helt stenalderagtigt i sin form. Leif Andresen understregede, at det er en afspejling af, hvordan den virkelige verden og licensaftalerne er lige nu. Det er reelt en effektivisering af noget, der i dag kræver meget håndarbejde.

Til et spørgsmål om denne løsning kunne håndtere forskellige adgangs forhold, f.eks. walk-in-use, kunne Leif Andresen forklare, at projektet er tænkt som en prototype, der gerne skulle have taget højde for diverse forskellige rettigheder, afhængig af den enkelte licensaftale. Projektet er et 1-årigt projekt, hvor de titler, der nu er i Serials Solution, vil danne baggrund.

Near-match

En større undersøgelse, som DBC har gennemført i løbet af sommeren, viste at

near-match ville hjælpe en del brugere der i dag får 0 hit (de skriver alt for mange søgekriterier). Visning af exact match og near match skal være tydeligt adskilt, men vil være nyttig også for brugere med få hit. Men der er stadig en del uklarheder og sagen vil blive taget op på det næste møde i det biblioteks-faglige udvalg om bibliotek.dk.

Bestil området:

På et spørgsmål fra Niels Jensenius om bestil-i-et hug, kunne Kirsten Larsen forklare, at funktionaliteten ikke bliver implementeret i det nuværende bibliotek.dk, men vil afvente, at værk-bestilling bliver klar.

Det Kongelige Bibliotek havde et ønske om, at det skulle være muligt at behandle en bestilling manuelt i BOB. Som det er nu, vil et NCIP opslag i det lokale katalog sørge for, at brugerens bestilling automatisk overføres til det lokale katalog. Denne funktion har Det Kongelige Bibliotek valgt fra og ønsker nu, at det skal være et frivilligt valg i BOB, om bestillingen automatisk overføres til katalogen. Ingen andre biblioteker er interesseret i den løsning, og hvis Det Kongelige Bibliotek ønsker denne udvikling, må de betale derfor.

Vis nærmeste bibliotek der har åbent:

Af Det kongelige Biblioteks og Solrød biblioteks høringssvar fremgår det klart, at de finder denne funktionalitet overflødig. Projektet har været drøftet på det biblioteks-faglige udvalg om bibliotek.dk, hvor der var stor opbakning til projektet.

Kirsten Larsen forklarede, at første skridt er en ændring i formatet for VIP basen, således at oplysninger om åbningstider kan rummes i formatet og dermed danne basis for en fælles national formatering af åbningstidsdata. Oplysningerne vil kunne genbruges af bibliotekerne via webservice. Thomas Angermann var især interesseret i, hvordan åbningstiderne for de "åbne biblioteker vil blive angivet – ville det f.eks. være muligt at få koden "åbent med adgangskode" med.

Leif Andresen konkluderede, at der var opbakning til en udvidelse af VIP basen, således at data om åbningstider kan indsamles og danne basis for et fælles national formatering af åbningstidsdata til senere genbrug for bibliotekerne.

Brugerundersøgelser:

Af Det Kongelige Biblioteks høringssvar fremgår det endvidere, at temaet for brugerundersøgelsen synes meget uklart formuleret. Dertil kunne Kirsten Larsen svare, at brugerundersøgelsen er en generel undersøgelse, som gennemføres hvert år, med hovedfokus på "hvordan går det nu" og typisk genbruges samme spørgsmål hvert år for at være i stand til kunne sammenligne med tidligere år.

Danbib:

Leif Andresen bemærkede, at Det Kongelige Bibliotek støttede op om WAYF og OAI til høstning af bibliografiske poster.

Helsingør:

Kirsten Larsen kunne til Helsingørs bemærkninger om flere søgefunktioner i det migrerede bibliotek.dk at det ikke er tanken, at de kun skal bibeholdes i en periode, de skal være der altid. Det andet ønske fra Helsingør om at kunne se

om en artikel er i Infomedia, selvom man ikke er logget på, allerede er opfyldt.

Solrød Bibliotek

Af Solrøds hørings svar fremgår en bekymring for, om biblioteker, der ikke benytter sig af brøndteknologien, vil blive hægtet af bibliotek.dk. Leif Andresen svarede, at det ikke vil ske, det er ikke en forudsætning, at de lokale biblioteker skal gøre noget specielt, den nye teknologi vil ikke kræve nogen ændringer hos de lokale biblioteker.

Mht. til forslaget om søgning på DK5, forklarede Leif Andresen at forslaget havde været rejst før. Biblioteks fagligt udvalg om bibliotek.dk havde behandlet forslaget på et møde og konklusionen havde været, at det ikke er hensigtsmæssigt med DK-5 søgning i bibliotek.dk. Leif Andresen henviste i øvrigt til et svar fra Kirsten Larsen publiceret i Bibliotekspressen, 2010:6, s.18.

Syddansk Universitetsbibliotek:

Følg min bestilling:

Til Syddansk Universitetsbiblioteks spørgsmål om håndtering af status oplysninger i bibliotek.dk, svarede Leif Andresen, at tanken er, at informationen hentes i de lokale fjernlans systemer, men at selve udformningen skal drøftes på det næste danZIG møde.

Leif Andresen konkluderede, at der på grundlag af disse kommentarer vil blive udarbejdet en aftale med DBC, og som aftalt vil der blive fulgt op på bloggen.

4. DanBib udviklingsplan 2012

Kirsten Larsen indledte med at fortælle, at der ikke var kommet en eneste kommentar til høringen udover dem der var indeholdt i bibliotek.dk hørings svar. Formentlig er grunden, at planen ligner bibliotek.dk udviklingsplanen mere end den plejer. DanBib er klart ikke hovednummeret i 2012, hvilket betyder, at der ikke vil være meget specifik udvikling af Netpunkt i 2012.

Thomas Angermann ville høre, hvorfor Netpunkt og bibliotek.dk ikke for længst er lagt sammen, hvorfor fungerer de stadig som to opdelte systemer? Hvorfor anvendes der ikke Open Library Strategy med modultænkning på tværs?

Leif Andresen gav som svar en længere udredning, hvor essensen var, at det i hovedsagen skyldtes historisk betinget formalia.

Finansiering og ansvaret for DanBib ligger hos DBC, mens bibliotek.dk principielt er styrelsens ejendom. Men de seneste år er der etableret en vis parallelitet imellem dem. Thomas Angermann accepterede forklaringen, men var klart ikke tilfreds dermed.

5. Evt.

Leif Andresen orienterede om, at der i danZIG på de sidste møder har været en løbende diskuteret om udviklingen af Z39.50. Teknologisk er udviklingen af Z39.50 gået i stå, og tendensen er, at antallet af brugere af Z39.50 er stærkt faldende. På det sidste møde blev det klart, at en af de allerførste brugere af Z39.50 servere (MELVYL – California Digital Library) havde meldt ud, at de var ophørt med at anvende Z39.50. En migrering af Z39.50 er på forberedelses

stadiet, foranlediget af en diskussion om nødvendigheden af at stille en Z39.50 server adgang til det nye bibliotek.dk.

Det vil fortsat være et diskussions punkt i det nye år, med henblik på i løbet af 2012 at få publiceret en plan for en evt. migrering af Z39.50. Men det vigtige er, at det foregår velplanlagt og uden unødvendigt hastværk.

Kirsten Larsen og Nanna Agergaard gennemgik derefter forskellige highlights fra udviklingsplanen for bibliotek.dk 2011.

Ny aftale om mødedato i december 2012 fastlægges efter udsendelse af en Doodle i sommeren 2012.

Leif Andresen takkede derefter for god ro og orden og aktiv deltagelse i mødet.

Henvisninger:

Høringsvar om bibliotek.dk udviklingsplan 2012 kan ses sammen med høringsoplæg på:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/forberedelse-af-udviklingsplaner/> .

DanBib udviklingsplan 2012 høringsoplæg:

<http://www.dbc.dk/udvikling/danbib-udviklingsplan-2012-til-horing>

bibliotek.dk 2011 udviklingsplan - løbende opdateret ses HER:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/udvikling-af-bibliotekdk/>

Bibliotek.dk strategi ses HER:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/generel-dokumentation/strategi-for-bibliotekdk/>

Adressen på profblog:

<http://profblog.bibliotek.dk/>

